

פרוטוקול מספר 33/4

מישיבת ועדת הכנסת

שהתקיימה ביום א', י"א באייר תשס"ז - 22.4.56

בשעה 15.15

היוזמים:

- ב. אזניה - יו"ר
- א. אלטמן
- ע. איכילוב
- ח. אריאב
- י. א. גרינברג
- ש. הלל
- מ. וילנר
- ש. יוניצ'אן
- ס. יוספטל
- א. כהן
- י. כסה
- ד. ליבשיץ
- נ. ניר

מזכירים:

- א. בהיר
- ח. חניפס
- א. עבאס
- א. רמז
- ש. שורש
- א. תלמי

מזכירי יום:

- ש. המשפטים - פ. רוזן
- ב. מינץ - סגן יו"ר הכנסת
- ס. רוזסי - מזכיר הכנסת
- א. צידון - סגן מזכיר הכנסת

יו"ר-היום:

- א. הארכת פגרת הכנסת
- ב. סדרי-הדיון בחוק ירב סגן ובמצב הבטחון

היו"ר ב. אזניה:

פותח את הישיבה.

ב. ניר:

ברצוני להביא לוועדת הכנסת שתי המלצות מטעם הנשיאות:

1) הממשלה מבקשת שהדיון במצב הבטחון ובחוק ירב המגן יהיה משולב. הנשיאות קיבלה את בקשת הממשלה, אבל ההחלטה בידי ועדת הכנסת. ההצעה כאה ראשית כדי לקצר את זמן הדיון, ושנית - מן הנמנע הוא שבעת הדיון על חוק ירב המגן לא ידברו חברים על מצב הבטחון, ולא רצוי שייערך דיון כפול במצב הבטחון. בענין מספר שעות הויכוח אין הנשיאות מתערבת.

2) בנוגע לפגרת הכנסת. הנשיאות קיבלה המלצה פה-אחד שהיות והפגרה עומדת להסתיים ב-7 במאי, שבוע שבו מסתיים הקונגרס, ואין אנו רוצים להכניס את הקונגרס למיטת-סדום מבחינת הזמן, והיות והשבוע שלאחר מכן הוא שבוע חג-השבועות - להאריך את פגרת הכנסת עד ה-21 במאי, עם תיקון: היות וזוהי תקופה ממושכת ואי-אפשר לדעת מה ילך יום, הרי - אם יקרה משהו - לא נצטרך לחכות לחתימות של 25 חברי-כנסת כדי לכנס את הכנסת. ועדת-הכנסת מיפה את כוחה של הנשיאות לכנס את הכנסת. גם מבחינת התקנון יהיה הדבר בסדר, כי יחשבו אז את 25 חברי ועדת הכנסת פלוס 9 חברי הנשיאות, ואז להלכה נשמר מספר החתימות הדרוש.

ע. איכילוב:

אני מתנגד בהחלט להמלצה השניה שהביא חבר הכנסת ניר. פגרת הפסח של הכנסת נמשכת כרגיל חודש אחד. הפעם הארכנו אותה בשבועיים, בגלל סיבות שונות. לא קשה להרוס את הכנסת ולהשתיק את החיים הפרלמנטריים. אינני רואה כל מניעה בכינוס הכנסת יום-יומיים לאורך בעילת הקונגרס. לא תתכן פגרת פסח של חדשים ימים. לא ייתכן להסכים לשיתוקה של הכנסת לזמן כה ממושך, למרות ההבטחות על יפוי-כוח שניתן לנשיאות לכנס את הכנסת על דעת עצמה בזמן הפגרה וכו'. אני מציע לדחות לחלוטין את ההצעה. אם הרוב לא יסכים - יש לי פניה פורמלית אל היו"ר: לכנס ישיבה מיוחדת של ועדת הכנסת לדיון בנושא זה של הארכת פגרת הכנסת. כי היום לא עמד הסעיף על סדר-היום.

אשר לבעיה הראשונה שהעלה חבר הכנסת ניר - הוועדה התכנסה לישיבה מיוחדת בתל-אביב, שמעה את הצעת הממשלה והחליטה להפרי בין שני הסעיפים. הנימוקים לכך לא היו מפלגתיים. אמרנו שאין זה נאה לשלב דיון על מט - הכולל פרטים כמו מט על בירה וכו' - עם דיון על מצב הבטחון ואורניטציות פוליטיות. הגבלנו את סך-הכל השעות. אינני מתנגד להקדים את הדיון המדיני לפני הדיון בחוק יהב המגן. שמעתי בלאו-הכי שהכנסת לא הוכל לסיים עד מחר את הדיון בחוק כי ועדת הכספים לא תספיק לסיימו. עכ"פ, השיקו חייב להיות מעשי, וכנראה לא תהיה ברירה אלא לכנס את הכנסת בשבוע הבא לחצי יום לקריאה השניה של חוק יהב מגן.

שר המשפטים:

כפי שידוע לכם, החליטה הממשלה למסור בכנסת הודעה על מצב הבטחון, שתהיה חופפת במידה ידוע את הטומ עם המרשילד. בנוסיבות של היום יבינו גם חברי האופוזיציה שההודעה חייבת להיות מסוייגת. הוא הדין בדיון הפוליטי שיערך. אין אנו יכולים עכש להפליג למרחבים. לכן חשבה הממשלה שמאחר והמצב היום מחייב למסור הודעה לכנסת - במידה שאפשר למסור אינפורמציה וקביעת עמדה לגבי שאלות מספר, ומאח שאין השעה כשרה לויכוח פוליטי רחב ביותר, לפיכך אפשר יהיה לשלב את הויכוח הזה עם הויכוח על חוק יהב המגן שהוא קשור עם מצב הבטחון והמצב המדיני קשר עניני.

אני חושש שבקהל יכול להוצצר הרושם שלאור ההתקדמות כביכול שחלה לאחרונה אין צורך עוד בכלל במס נוסף - אם כי אני בטוח שאין זו דעתם של חברי הכנסת עצמם. עכ"פ, גם משום כך כדאי היה לאחד את שני הדיונים. אם הזמן שנקבע ע"י ועדת הכנסת לדיונים הוא 9 שעות, אינני רואה כל מניעה שמכל סיעה יופיעו שני נואמים, האחד מומחה לבעיות הבטחון והשני לעניני חוק יהב המגן.

היו"ר ב. אונזיה:

בענין הארכת פגרת הכנסת - אני מסכים להצעתו של חבר הכנסת איכילוב שמחר תתכנס ועדת הכנסת לישיבה נוספת בנוגע לדיון על ענין הארכת הפגרה.

שר המשפטים:

בענין זה צריך גם להתייעץ עם הממשלה.

הודעה: מחר (23.4.56) בשעה 08.00 תתכנס ועדת הכנסת לדיון בענין הארכת פגרת הכנסת.

ש. יוניצ'מן:

השר אמר שגם האופוזיציה חייבת להבין שהדיון הפוליטי צריך להיות מסוייג והיר. האם הכוונה היתה שגם האופוזיציה בדבריה צריכה להיות מסוייגת?

שר המשפטים:

לגבי כל מה שקשור עם המרשילד ועם הפגת המתיחות האקטואלית בגבולות, אני מניח שגם האופוזיציה תהיה מעונינת להיות מסוייגת וזה יורה.

ש. יוניצ'מן:

בישיבתה האחרונה של ועדת הכנסת החלטנו שבין אם תיטטר הודעה ע"י הממשלה ובין אם לא תיטטר הדיון יהיה נפרד. יכול אדם לטעון בגד כל מדיניותה של הממשלה, ויחד עם זה לרצות למצוא את המקור ל-50 מיליון הלירות. אילו ידעה הממשלה שוועדת הכנסת החליטה לאחד - - -

ש. הלל:

הוועדה לא החליטה לאחד את הדיון.

ש. יוניצ'מן:

בפירוש החליטה, בין אם תהיה הודעה מצד הממשלה

א.ב.

ישיבת ועדת הכנסת
22.4.56

ש. יוניצ'מן:

נוסף לכך, הויכוח לא יהיה מסולב כי אם משולש:
מצב הבטחון, חוק יהב המגן וחוק התקציב. לכן
אני חוזר על ההצעה שלא לאחד את הדיונים.

מ. וילנר:

השאלה של איחוד שני הדיונים היא ענין חדש. כל
העתונים כותבים על התפתחות סוערת במצב. מתוך
בטיחוני אני יודע שבעת מאורעות הרבה פחות חשובים היו מכנסים מיד את הכנסת
ודנים במצב. המאורעות של היום הם הרבה יותר קובעים. הממשלה, כפי שהבנתי,
מסכימה לדיון, אבל מציעה דבר בלתי-פרלמנטרי. אלטלא הסכימה הממשלה לדיון -
היינו אנו מעלים הצעה לסדר-היום. משהסכימה הממשלה לקיים דיון בכנסת - האם
נכון יהיה לצרף את הדיון לחוק אחר? זהו דיון מדיני לכל הדעות. אפילו הממשלה
עצמה הוליסה ששני שרים יפתחו בשני הענינים: שר הבטחון לענין מצב הבטחון
ושר המוצר לענין החוק. ההגבלה חלה אפוא רק לגבי חברי הכנסת.

אני מציע אפוא שהממשלה תתן יד חפשיה לוועדת
הכנסת. אין היא צריכה להתערב בצורה כזאת. הממשלה מסכימה לדיון - וזה הכל.
אני מתנגד בהחלט להצמדה המוצעת, אם כי אני סוכן ללכת לפשרה בענין זמן
הדיונים.

ש. הלל:

נכון שבישיבה הקודמת של ועדת הכנסת סוכם על אורך
הדיון בחוק יהב מגן. כן סוכם שנראה מהי עמדת
הממשלה בענין דיון מדיני - ולפי זה נחליט. לפי מיטב ידיעתי לא עמדה לויכוח
השאלה אם לאחד את שתי ההצעות או לא (ש. יוניצ'מן: בפירוש עמדה).

עכ"פ, אני מציע עכשיו לקבל את ההצעה ולאחד את
הדיון.

א. כהן:

הממשלה החליטה על פתיחה מדינית ועל פתיחה בענין
החוק לחוד. עובדה זו עונה על כל דרישות האופוזיציה
גם בויכוח עצמו אתם רשאים באופן טכני לחלק את הדיון כפי שאתם רוצים. והרי
אחרי הכל החוק הוא חוק בטחוני וקשה בהחלט למצב הבטחון, אין זה חוק רגיל.
הויכוח כאן יכול להתנהל רק סביב שאלה אחת: כיצד לסיים את הדיון מחר לפני
חשיכה? ועל כך לא נשמעו כאן כל הצעות.

ש. יוניצ'מן:

כשהביאת הממשלה את הצעתה לאחד את שני הדיונים -
האם ידעה על החלטת ועדת הכנסת להפריד ביניהם?

היור' ב. אזוביה:

בוודאי ידעה. מותר לממשלה להציע הצעות לשנות זאת

ה צ ב ע ה

בעד הצעת הממשלה לאחד את הדיון - 8
נגד - 5

הוחלט - לאחד את הדיון.

מ. וילנר:

אם הרוב קיבל את הארגומנט של חבר הכנסת כהן - יש
להביא בחשבון שבסיכום הדיון, נוסף על ההצבעה על
החוק יש אפשרות גם להביא החלטות בענין מצב הבטחון, כפי שעושים בסיום כל
דיון בטחוני ומדיני.

היור' ב. אזוביה:

בוודאי.

אשר לזמן הויכוח - אני מציע שניתן לויכוח המשותף
שש שעות.

ע. גייכילוב:

יש החלטה של הוועדה בענין 9 שעות לשני הדיונים.
מכיון ששינינו החלטה אחת של הוועדה בענין הפרדת
הדיונים - אין זאת אומרת שעלינו לשנות גם את החלטתה בדבר מספר השעות. אני
מציע להשאיר את מספר השעות של תשע.

נ. ניר:

אחד הנימוקים לאיחוד הדיון הוא כדי למנוע כפילות
בדיון על מצב הבטחון, שהוא הכרחי אם מדברים על

א.ב.

ישיבת ועדת הכנסת
22.4.56

נ. ניר:

ע"כ שנשאיר את מספר השעות שהוקצב לשני הדיונים הנפרדים. אפשר אולי לקבוע 7 שעות במקום 6, אבל לא תשע. אחרת לא נצליח לסיים את הויכוח עד סחר בערב, כי יש להביא בחשבון עוד את פתיחת השרים וכו'.

אני תומך בהצעה להעמיד את הדיון על שבע שעות.

י. כסא:

ה צ ב ע ה

- 7 - בעד קביעת זמן של 7 שעות לדיון
- 2 - בעד קביעת זמן של 9 שעות לדיון

הוחלט: לקבוע זמן של 7 שעות לדיון המשותף.

(הישיבה ננעלה בשעה 16.00)